

استرپتو کو کوس دیسگالاکتیه عامل استرپتو کو کوزیس در یک مزرعه پرورش قزل آلابی رنگین کمان (*O. mykiss*) در غرب گیلان

الهام هوشمند^۱، حمید حقیقی^۲

دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، دامپزشک بخش خصوصی

پست الکترونیکی مسئول مقاله: el_hooshmand@yahoo.com

در اواخر خرداد ماه ۱۳۸۷ از یک مزرعه پرورش ماهی قزل آلابی رنگین کمان در غرب گیلان تلفات گزارش گردید. تراکم ماهی در این مزرعه ۳-۴ تن در هر ۱۰۰۰ متر مربع، دبی آب ۱۵۰ لیتر در ثانیه و سن ماهیان حدود ۳ ماه بود. علائم کلینیکی شامل اگزوفتالمی دو طرفه، هموراژی در اطراف کره چشم، قاعده باله ها و مخرج بودند. در بررسی های کالبد گشایی، خونریزی روده ای همراه با اکسودای سبز متمایل به زرد، بزرگ شدن و خونریزی در کبد، طحال و کلیه ها، مایعات خونآلود در محوطه شکمی مشاهده شد. ماهیان بیمار غالباً فاقد تحرک بوده و با تجمع در حاشیه و انتهای استخرها در عرض ۲۴ ساعت تلف می شدند. در مدت ۲۱ روز میزان تلفات به ۴۰-۳۰ درصد رسید. از ماهیان بیمار نمونه برداری و سریعاً در کناریخ به آزمایشگاه تشخیص طبی دامپزشکی ارسال شد. از نمونه های ارسالی لام مرطوب تهیه و پس از رنگ آمیزی گرم، باکتریهای کوکسی گرم مثبت که عمدتاً بصورت زنجیرهای کوتاه بودند، مشاهده شد. پس از کشت باکتریایی از کلیه ها در محیط TSB و بلاد آگار و سایر آزمایشات تفریقی، باکتری استرپتو کو کوس دیس گالاکتیه تشخیص داده شد. بر اساس علائم بالینی و نتایج آزمایشگاهی، تشخیص قطعی بیماری استرپتو کو کوزیس بود. با توجه به آنتی بیوگرام، اریترومایسینبمیزان ۱۰۰ میلی گرم به ازای هر کیلو گرم وزن بدن ماهی در روز، به مدت ۱۲ روز و ال-کارنیتین ۵٪ به میزان ۱۵ کیلوگرم در هر تن غذا تجویز شد که موجب قطع تلفات گردید. این بیماری برای اولین بار در ایران سال ۷۹ و در گیلان سال ۸۷ گزارش شده است. استرپتو کو کوس دیسگالاکتیه اولین بار توسط کیوسودا و همکاران (۱۹۹۱) و سپس نوموتو و همکاران (۲۰۰۴) همراه با گونه های دیگر استرپتو کو کوک به عنوان عامل این بیماری معرفی شد. افزایش دما در فصول گرم از استرس های محیطی زمینه ساز وقوع این بیماری و تلفات شدید در ماهیان است. برای پیشگیری، به سازی محیط، رعایت اصول بهداشتی در نقل و انتقال بچه ماهی، بهبود وضع تغذیه، جلوگیری از استرس های محیطی و واکسیناسیون توصیه می شود. آموزش کلیه پرورش دهندگان در مورد آشنایی با بیماری و رعایت اصول پیشگیری ضروری است.

کلمات کلیدی: استرپتو کو کوزیس - استرپتو کو کوس دیسگالاکتیه - قزل آلابی رنگین کمان - گیلان